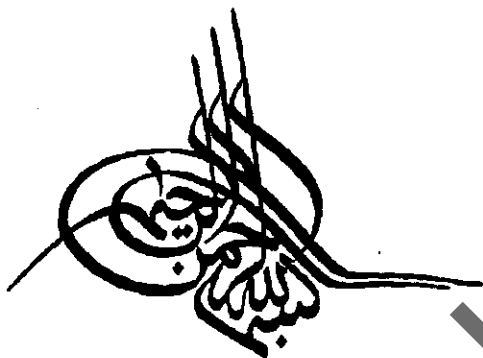

انگیزش پیشرفت، نیروی محرک انسانی

مؤلف:

محبوبه لسانی

مهدی نجفیان

سرشناسه	:	لسانی، محبوبه، ۱۳۵۸-
عنوان و نام پدیدآور	:	انگیزش پیشرفت، نیروی محرک انسانی / مولفین محبوبه لسانی، مهدی نجفیان.
مهدی نجفیان.	:	تهران: آذرین مهر، ۱۳۹۱.
مشخصات نشر	:	۸۶ ص.
مشخصات ظاهری	:	۹۷۸-۶۰۰-۶۴۸۴-۳۱-۰۰
شابک	:	فیبا
وضعیت فهرست نویسی	:	کتابنامه: ص. ۷۵ - ۸۴.
یادداشت	:	انگیزش در کار
موضوع	:	انگیزش
موضوع	:	نجفیان، مهدی، ۱۳۵۴ -
شناسه اقمدم	:	۱۳۹۱ ۵۸۵/الف/۵۵۴۹HF
رده ی کنگر	:	۶۵۸/۳۱۴
ر بندی دیوید	:	۲۷۱۳۳۴۲
شماره کتاب	:	

کلیه حقوق چاپ و نشر برای
انتشارات آذرین مهر محفوظ می باشد

عنوان کتاب: انگیزش پیشرفت، نیروی محرک انسانی
محبوبه لسانی، مهدی نجفیان

ناشر: آذرین مهر

ناظر فنی چاپ: ابراهیم بختری

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۱

قیمت: ۸۰۰۰ تومان

تیراژ: ۵۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۸۴-۳۱-۰۰

دفتر انتشارات:

تهران: خیابان انقلاب و خیابان وحید نظری بین فخر رازی و دانشگاه پلاک ۶۵ طبقه اول - ۴ -

انتشارات آذرین مهر

۳۰ - ۲۹ - ۶۶۹۷۸۰ - ۲۱

فروشگاه شماره یک: میدان انقلاب، ضلع جنوب شرقی، روبروی ایستگاه BRT، بازار بزرگ کتاب، طبقه

زیرین پلاک ۲ بانک کتاب سختهکده ارسال انواع کتاب به تمام نقاط ایران ۰۲۱-۶۶۴۰۸۰۰۰ (۱۰ خط)

فروشگاه شماره دو: میدان انقلاب ضلع جنوب شرقی کتابفروشی گلچین ۰۹۱۲۷۰۶۱۶۹۷

تقدیم به:

این کتاب تقدیم می شود به اساتید بزرگوار:

زنده یاد جناب آقای دکتر یدالله جوادی

زنده یاد سرکار خانم فاطمه جهانگرد

"الَّذِينَ آمَنُوا بِمَا نَزَّلْنَا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ".

"(یاری کنندگان خدا) کسانی هستند که اگر در روی زمین به آن‌ها اقتدار و تمکین بخشید، زور به آن‌ها می‌دارند و زکات به مستحقان می‌دهند و امر به معروف و نهی از منکر می‌کنند. عاقبت کارها به دست خداست" (حج، ۴۱).

سپاس آنانکه گلشن دل ما را به کوفه‌های معانی زینت دادند و روح مشتاقان را به گوهر معرفت آراستند، کسانی که جان خام ما را پخته کردند و چشم بی‌قرارمان را به مروارید سخن جلا دادند. فرهیخته‌های علمانی که ما را از بی‌خبری به خودآگاهی و از خودآگاهی به خداآگاهی سوق دادند و چتر تدبیر و راهنمایی خویش را، همواره سایه‌سار بی‌تجربگی‌ها و ناپختگی‌ها برمان نمودند. فرهیختگانی که شیوه‌ی سخن‌وری را به ما آموخته و کوله‌باری از علم و معرفت و تجربه را بر دوشمان نهادند و خود به ملکوت اعلاء شتافتند، امید است که روحشان غرق لطف و مغفرت الهی بوده و همواره قرین رحمت حق تعالی باشند.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹	پیشگفتار مؤلفین .....
۱۱	فصل اول - انگیزه و انگیزش
۱۲	مقدمه .....
۱۲	تعریف مفهوم انگیزه .....
۱۳	تعریف مفهوم انگیزش .....
۱۶	ویژگی های انگیزش .....
۱۶	انواع انگیزش .....
۱۶	انگیزش درونی .....
۱۷	انگیزش بیرونی .....
۱۷	ایجاد انگیزه در افراد .....
۱۸	ایجاد انگیزه برای کار گروهی در افراد .....
۱۸	مدیریت صحیح و قوی در سازمان .....
۱۹	نگرش های انگیزشی نسبت به شغل .....
۱۹	نگرش منفی نسبت به کار .....
۱۹	نگرش مثبت نسبت به کار .....
۲۰	نگرش خنثی نسبت به کار .....
۲۱	فصل دوم - انگیزش از دیدگاه اندیشمندان اسلامی
۲۲	مقدمه .....

۲۲	..... انگیزش از دیدگاه اندیشمندان اسلامی
۲۲	..... ابو نصر فارابی (معلم ثانی)
۲۲	..... شیخ الرئیس ابو علی سینا
۲۳	..... ابو الولید محمد بن احمد بن رشد
۲۳	..... صدرالدین محمد بن ابراهیم شیرازی
۲۳	..... شهاب الدین یحیی عروزی (شیخ اشراق)
۲۳	..... شهید مرتضی مطهری
۲۴	..... آیت الله مکارم شیرازی
۲۵	..... علامه محمد تقی جعفری
۲۶	فصل سوم - روش های انگیزش
۲۷	..... مقدمه
۲۷	..... تئوری های انگیزش
۲۸	..... تئوری های نیاز
۲۸	..... سلسله مراتب نیازهای مزلو
۳۰	..... تئوری نیازهای سه گانه (ERG) آلدرفر
۳۱	..... نظریه دو عاملی فردریک هرزبرگ
۳۱	..... نظریه نیازهای سه گانه مک کلند
۳۱	..... تئوری های وسیله ای
۳۴	..... تئوری انتظار
۳۵	..... تئوری پورتر و لالر

۳۷	..... تئوری مقایسه ای
۳۷	..... تئوری برابری
۳۸	..... تئوری های خود تنظیمی یا فراشناختی
۳۸	..... تئوری هدف یا هدف گذاری
۳۸	..... تئوری یادگیری اجتماعی
۳۹	..... تئوری تقویت
۳۹	..... سایر تئوری ها
۳۹	..... تئوری Z اوجی
۳۹	..... تئوری X و Y
۴۰	..... نظریه های انگیزش شغلی
۴۱	..... نظریه محرک - پاسخ
۴۲	..... نظریه میزان سازگاری
۴۲	..... نظریه عقلی و استدلالی
۴۳	فصل چهارم - انگیزش پیشرفت
۴۴	..... مقدمه
۴۴	..... مفهوم انگیزش پیشرفت
۴۷	..... خصوصیات افراد دارای نیاز به موفقیت (پیشرفت) بالا
۴۸	..... افراد با انگیزش پیشرفت بالا
۴۹	..... افراد با انگیزش پیشرفت متوسط
۴۹	..... افراد با انگیزش پیشرفت پایین

۵۰	آموزش انگیزش پیشرفت .....
۵۲	تحقیقات انجام شده در زمینه انگیزش پیشرفت .....
۵۵	فصل پنجم - نظریه‌های انگیزش پیشرفت
۵۶	نظریه ماسلو .....
۵۶	نظریه‌های انگیزش پیشرفت .....
۵۶	نظریه ماسلو .....
۵۷	نظریه ماسلو .....
۵۹	نظریه اتکینسون .....
۶۰	نظریه وینر .....
۶۱	نظریه رینور .....
۶۴	فصل ششم - متغیرهای همبسته با انگیزش پیشرفت
۶۴	متغیرهای همبسته با انگیزش پیشرفت .....
۶۴	سن و انگیزش پیشرفت .....
۶۴	جنسیت و انگیزش پیشرفت .....
۶۶	عوامل فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و انگیزش پیشرفت .....
۶۷	مشارکت کاری و انگیزش پیشرفت .....
۶۷	مشارکت کاری .....
۶۹	دلایل عدم مشارکت کارکنان .....
۶۹	احساس عدم تعلق و وابستگی کارکنان به سازمان .....
۷۰	مغایر بودن هدف‌های فرد و سازمان .....

۷۰ ..... فقدان انگیزش

۷۱ ..... آثار مشارکت

۷۳ منابع و مآخذ

۷۴ ..... منابع بررسی

۸۳ ..... منابع لاتین

www.ketab.ir

پیشگفتار مؤلفین

مهرورزی، رفق و مدارا با کارکنان و زیردستان از جمله اصولی است که در اسلام همواره بر آن تاکید شده است. اصولاً افراد زمانی دارای انگیزه برای فعالیت در سازمان هستند که محیط مساعد و مناسبی به ویژه در زمینه روابط انسانی وجود داشته باشد. احترام و حفظ حرمت کارکنان از سوی مدیران و توجه به ابعاد انگیزشی آنها شرایط رشد و پیشرفت فردی و سازمانی را فراهم نموده و تعهد سازمانی افراد را نسبت به شغل، حرفه و سازمان خود افزایش می‌دهد.

حضرت علی (علیه السلام) در نامه ۵۳ نهج البلاغه که سرشار از فرامین و دستورالعمل‌های مفید و مؤثر در روابط و مناسبات اداری است می‌فرماید:

«وَأَشْعِرْ قَلْبَكَ الرَّحْمَةَ لِلرَّعِيَّةِ، وَالْمَحَبَّةَ لِكُلِّهَا، وَاللُّطْفَ بِهِمْ».

"قلب خود را لبریز ساز از رحمت بر مردمان و دوستی ورزیدن با آنان و مهربانی کردن به همگان".

همچنین ایشان در نامه ۴۶ نهج البلاغه، چنین می‌فرماید:

«فَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ عَلَى مَا أَهَمَّكَ، وَاخْلُطِي الشَّدَّةَ بِضَمِّ الشَّيْنِ مِنَ اللَّيْنِ، وَارْفُقْ مَا كَانَ الرِّفْقُ أَرْفَقَ، وَاعْتَرِمْ بِالشَّدَّةِ حِينَ لَا تُغْنِي عَنْكَ إِلَّا الشَّدَّةُ، وَارْحُضْ لِلرَّعِيَّةِ جَنَاحَكَ، وَابْسُطْ لَهُمْ وَجْهَكَ، وَ أَلِنْ لَهُمْ جَانِبَكَ».

"در مورد آنچه برایت مهم است از خدا یاری طلب، و شدت را با پاره‌ای ملایمت درهم آمیز، و هر جا که رفق و مدارا شایسته‌تر است، مدارا کن و رفق ورز و آن جا که جز با شدت عمل کار پیش نمی‌رود، شدت

را به کار بند، با مردمان فروتن باش و روی گشاده دار و نرمش را نسبت به آنان نصب العین خود گردان".

لذا اداره کردن سازمان با نیروی محبت، عامل موثری در ثبات و بقا سازمان است که در کنار رفق و مدار هم موجب تقویت انگیزه‌های کارکنان می‌گردد و هم سلامت سازمانی را ارتقاء می‌بخشد. بی شک بهترین نتیجه‌ای که از تحجیم و انگیزه‌ی مطلوب افراد در محیط سازمانی حاصل می‌گردد روابط انسانی مستحکم میان افراد، بر پایه احترام، دلسوزی و توجه است که بر اثربخشی سازمان تأثیرگذار خواهد بود.

در این کتاب سعی شده است به یکی مهمترین محرک‌های انسانی و سازمانی برای رشد و ترن پر اخه شود که همان انگیزه و انگیزش پیشرفت است. لذا دیدگاه‌ها و نظریه‌های مختلفی که در این دو حوزه وجود دارد به خصوص از منظر اسلام و اندیشمندان اسلامی ارائه می‌گردد تا مورد استفاده مدیران، محققین، دانشجویان و علاقمندان قرار گیرد.

محبوبه لسانی

کارشناس ارشد مدیریت آموزشی

مدرس مدعو دانشگاه‌های شهید باهنر و پیام نور کرمان

مهدی نجفیان

کارشناس ارشد مدیریت آموزشی

مدرس مدعو دانشگاه‌های شهید باهنر و پیام نور کرمان